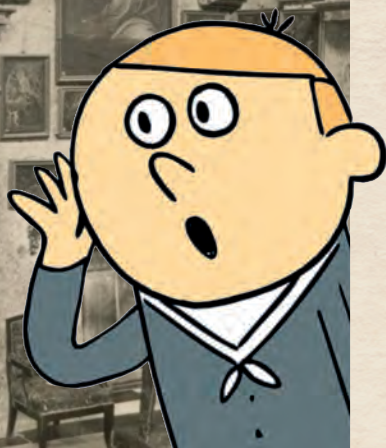
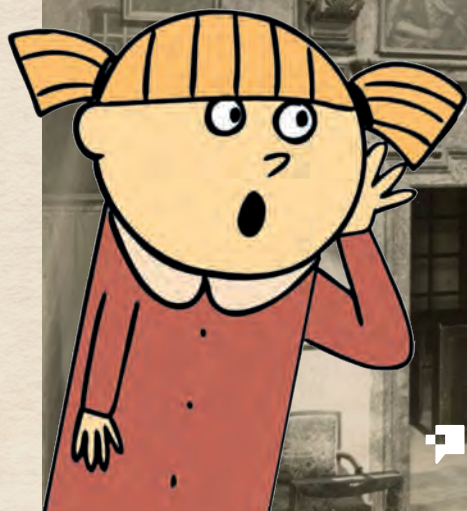

Na tropie niezwykłych opowieści

Mapa podróży

Polska

Ukraina

Zamek w Podhorcach

● Zamek w Dubnie

● Zamek w Olesku

● Zamek w Trembowli

Zobacz dokąd tym razem wybrali się i co na miejscu zobaczyli Polo i Nika.

Zamek w Złoczowie.

Zamek w Czerwonogrodzie.

2010. Ruiny zamku Sobieskiego.

Właścicielem notesu jest:

Imię: _____ Nazwisko: _____

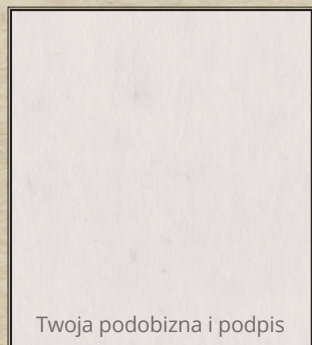
Wiek: _____ Kolor oczu: _____

Ulubione miejsce na Ziemi: _____

Przyjaciele: _____

Ulubiony miesiąc: _____

Ulubiona potrawa: _____

Wydawca:

Badamy / Chronimy / Popularyzujemy
Polskie dziedzictwo
kulturowe za granicą

www.polonika.pl

znajdź nas:

Institucja nadzorująca:

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Opracowanie merytoryczne:
Magda Gutowska

Redakcja: Rafał Jemielita

Opracowanie graficzne i druk:
Design Partners (designpartners.pl)

Copyright: Instytut Polonika 2020

Materiał ilustracyjny i zdjęcia:

Cyfrowe Muzeum Narodowe, Instytut
Polonika; Polona.pl; Narodowe Archi-
wum Cyfrowe; depositphotos.com
(alkir_dep, Cornfield, Baloncici, izakow-
ski, photomaru, RedDaxLuma, stokke-
te, ursus@zdeneksasek.com, viz-arch,
vladvitek); elements.envato.com

Co to jest zabytek, polonik, bajka, baśń, legenda?

A co to jest polonik?

Polskie zabytki można oglądać na całym świecie, bo Polacy mieszkali, pracowali i tworzyli w wielu miejscach, zostawiając po sobie mnóstwo ciekawych budowli, dokumentów, pamiątek...

To są właśnie poloniki.

Co to jest zabytek?

To dzieło człowieka. Stara i cenna rzecz lub budowla. Cenna nie tylko dlatego, że dużo kosztuje, ale także ze względu na to, że jest niezwykła, wyjątkowa, że dzięki niej możemy się wiele dowiedzieć o minionych czasach. To pamiątka przeszłości, którą chronimy, aby kolejne pokolenia ją zobaczyły i poznały. Coś, co widzieli Twoi dziadkowie, rodzice, co dzisiaj podziwiasz Ty.

Czym są bajki, baśnie, legendy i niezwykle opowieści?

Bajka to historia z morałem, czyli poučeniem dla nas. Jej bohaterami mogą być ludzie, zwierzęta, przedmioty...

W baśniach występują nieprawdopodobne postacie, historie, wydarzenia, a w legendach często mieszają się fantastyczne historie z prawdziwymi wydarzeniami.

Chcesz wiedzieć więcej?
Szukaj informacji na www.polonika.pl
oraz koniecznie zobacz filmowe
przygody Pola i Niki!

„ŚWITEŻ”

tajemnicze jezioro...

Jezioro, które nie tylko wygląda tajemniczo, ale wiąże się z nim też nieprawdopodobna historia. Dlaczego? Ponieważ, gdy spojrzymy na Świteż z góry, ujrzymy prawie idealne koło. Ponadto dna prawdopodobnie nigdy nie zbádano, zatem może historia Świtezianki jest prawdziwa...

Henryk Siemiradzki, Nimfa, 1869, Lwowska Narodowa Galeria Sztuki.

Kim jest Świtezianka?

Tak nazywano tajemnicze nimfy wodne, żyjące w wodach tego jeziora. Były to (widywane zwykle nocą) piękne i magiczne, ale też mściwe, nieśmiertelne istoty o dziewczęcym wyglądzie. Jedna z nich miała mieszkać w tym jeziorze.

Pomnik Adama Mickiewicza
we Lwowie, autor: Antoni Popiel.

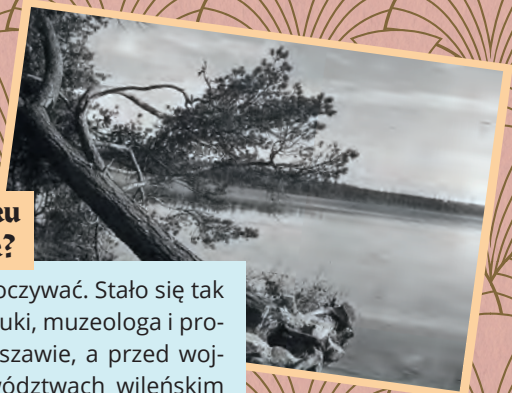
Kim był Adam Mickiewicz?

To przede wszystkim poeta, a także tłumacz, filozof, dowódca wojskowy i nauczyciel. Urodził się w 1798 r. w Zaosiu koło Nowogródka, wiosce, która teraz znajduje się na Białorusi. Zmarł w 1855 r. w Turcji, w Stambule. Prawie 200 lat temu opublikował piękną balladę o wodnej pannie i niewiernym młodzieńcu pod tytułem „Świtezianka”.

Czy wiesz, że już w 1930 roku to jezioro uznano za zabytek?

To znaczy, że można tam jedynie odpoczywać. Stało się tak dzięki uporowi polskiego historyka sztuki, muzeologa i profesora uniwersytetów w Wilnie i Warszawie, a przed wojną konserwatora zabytków w województwach wileńskim i nowogródzkim – Stanisława Lorentza.

Na tym zdjęciu jest w towarzystwie bardzo znanego artysty...

Tak, to **Pablo Picasso** w Muzeum Narodowym w Warszawie, gdzie Lorentz był dyrektorem po II wojnie światowej.

A czy wiecie, że Picasso podczas pobytu w Warszawie też namalował wodną pannę? Niestety, syrena na ścianie jednego z warszawskich mieszkań nie przetrwała do naszych czasów.

To jest miejsce na zaprojektowanie Twojej Świtezianki. Jak chcesz, żeby wyglądała? Będzie przypominała syrenkę, czy może bardziej królownę?

Historie z duchami i niezwykle odważnymi kobietami...

Poznaj niesamowite zamki w okolicach
Lwowa - miasta położonego na terenie dawnej
Rzeczypospolitej, a obecnie na Ukrainie.

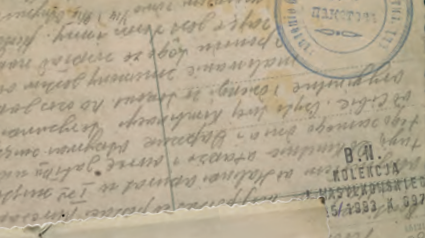
Zamek w Olesku

Został zbudowany w XIV wieku, czyli jest jednym
z najstarszych w okolicy Lwowa. Ten zamek był
bardzo ważny dla króla Jana III Sobieskiego.

Połącz ze sobą kropki.

Ale to nie wszystko... To tam, wraz z nastaniem zmroku dzieje się coś
wyjątkowo dziwnego. Według legendy Adam Żółkiewski był nieszczę-
śliwie zakochany w Marii Daniłowiczównie. Gdy został odrzucony,
wbilił sobie nóż w serce. I do dziś krąży nocami po zamku...

Zamek w Żłoczowie

To piękny zamek, który wygląda jak bajkowa siedziba królowny, a był m.in. twierdzą, królewską rezydencją, więzieniem a nawet szkołą. Dziś możesz zobaczyć tam skarby z Lwowskiej Narodowej Galerii Sztuki.

1

2

3

4

5

Naklej w odpowiedniej kolejności!

Ale co to za zamek bez ducha? Ten w Żłoczowie łączy się z tajemniczym kamieniem w kształcie serca. Dopiero gdy mu się uważnie przyjrzyysz, zobaczysz napis w nieznanym języku. Podobno w XV wieku wykonali go templariusze... A potem pojawił się Czarny Rycerz.

Zamek w Podhorcach

Został zbudowany w XVII wieku w stylu francuskim i uchodził za jeden z najpiękniejszych w Europie Wschodniej. Zresztą wciąż można się w nim zakochać...

To przepiękne miejsce na swoją siedzibę wybrała (jeszcze pod koniec XVIII wieku) pewna zjawka... Podobno to Ludwika, matka hetmana Wacława Rzewuskiego.

Mój Zamek

Narysuj swój wymarzony zamek.

ZAMEK W DUBNIE NAD IKWĄ.

Z tym miejscem wiąże się pewna legenda... Podobno wraz z początkiem marca 1577 roku przygotowywano się do wesela krewnej księcia Ostrońskiego – Beaty. Ale równocześnie do tego samego miejsca podążali Tatarzy, więc goście zamiast na ślub rzucili się do ucieczki. Sama panna młoda bardzo się tym zdenerwowała, chciała jednak zobaczyć, czego tak bardzo wszyscy się boją. Wtargnęła do namiotu chana z awanturą. To podobno tak zdziwiło atakujących Tatarów, że zaniechali walki.

Zamek w Czerwonogrodzie, czyli gdzieś między wsiami Nagórzany i Nyrków.

Twierdza nie musi być wielka, aby być niezwyciężona... Taka była **forteca w Trembowli** – trochę przypominała trójkąt, umieszczona na skale, z bardzo grubym – bo dochodzącym do 5 metrów szerokości – murem. Była więc naprawdę potężna.

21 września 1675 roku pod miastem pojawiła się turecka armia. Kapitan Samuel Chrzanowski miał do dyspozycji 310 ludzi (głównie mieszkańców), 11 armat i moździerz. Atakujący użyli podobno 5000 kul i 400 granatów. Walka prawie była przegrana, trwała 16 dni i wtedy do boju dołączyła Anna Dorota Chrzanowska (zwana także Zofią), która nie pozwoliła się nikomu poddać. To dzięki niej twierdza została obroniona, miasto zwyciężyło. Anna Dorota jest jedną z nielicznych walecznych kobiet, której imię przetrwało przez wieki. Wystawiono jej nawet pomnik, z którego zachował się jedynie cokół. Kilka lat temu rzeźbę Chrzanowskiej odtworzono, choć wygląda już trochę inaczej.

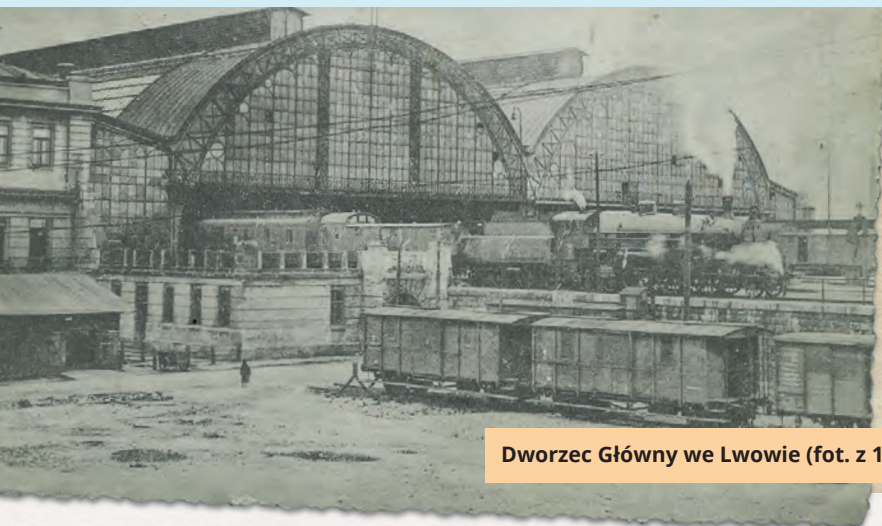
TREMBOWLA

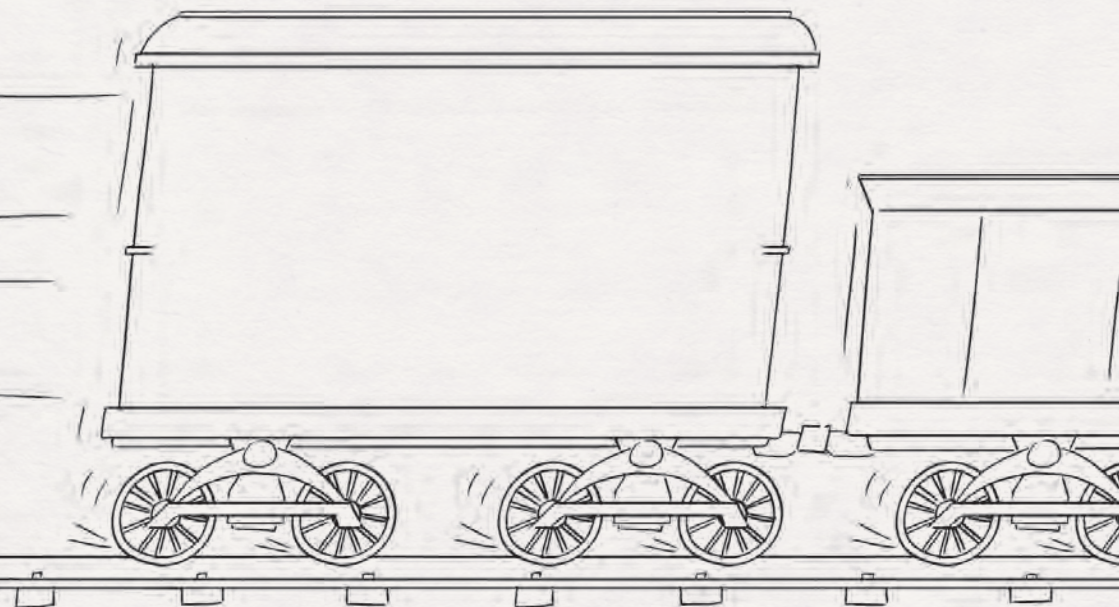
W miejscu drewnianej twierdzy magnaci Daniłowiczowie w XVII wieku budują potężny murowany zamek. Później, w latach 1820-1840, księżęta Ponińscy stawiają pałac. Dziś pośród ruin wznoszą się dwie wieże.

W środku jednej w nich urządzono tajemne wejście, które się zachowało. Podobno pod tym zamkiem znajduje się korytarz do samego piekła i Sali Sądu Ostatecznego, której chroni rycerz bez głowy. Tak naprawdę jaskinia jest całkiem niedaleko zamku. Tylko nazwę ma nieco inną – to jaskinia Porosiaczka.

Zaprojektuj wagonik kolejowy

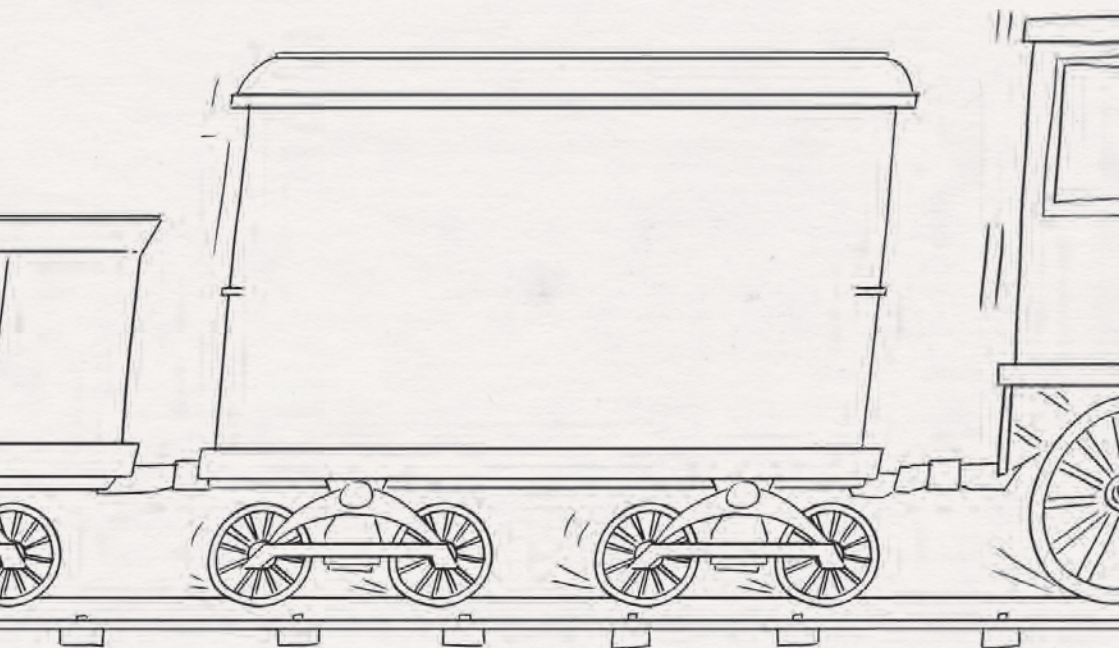
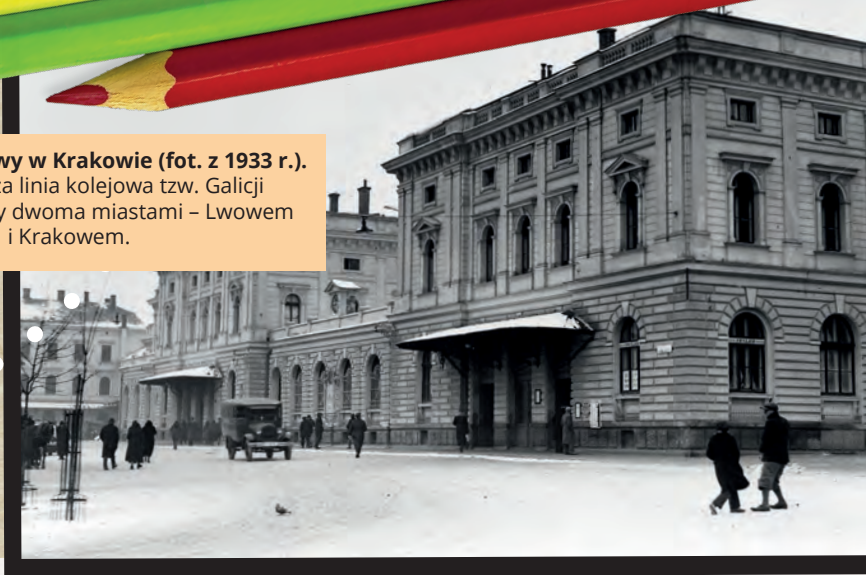

Dworzec Główny we Lwowie (fot. z 1899 r.).

Dworzec kolejowy w Krakowie (fot. z 1933 r.).

Najważniejsza linia kolejowa tzw. Galicji
biegła pomiędzy dwoma miastami – Lwowem
i Krakowem.

ustro gadające.

Była piękna czarownica i miała śliczną córkę, której piękności bardzo zazdrościła. Razu pewnego stojąc przed lustrem tak go pytała: „Lustro, lustro, czy ja piękna jestem?” Lustro odpowiedziało: „Piękna, piękna, ale twoja córka jeszcze piękniejsza”. Dalej pytała: „A czy mię kochają kawalerowie? Lustro na to: „Kochają, ale twoją córkę jeszcze więcej”. Zagniewała się matka na córkę i postanowiła ją zgubić. Przywołała służącą, kazała zaprowadzić córkę do lasu, zabić ją tam i przynieść jej serce. Służąca zaprowadziła do lasu panienkę, która na wszystko ją prosiła, aby jej nie zabijała, i sama służąca nie chciała tego, więc wzięła pieska co biegł za nimi, zabiła go, wyjęła serce i zaniósła pokazać swej pani. Ta powąchała i mówi: „Psem była, to i serce czuć psem”.

Panienka, zostawiona w lesie, szła gdzie ją oczy prowadziły i przysła do jakiegoś pałacu. Tam było cicho i pusto, kucharz tylko gotował wieczerzę na dwanaście osób. Panienka weszła do pokoju, ale jak usłyszała jakiś szmer, schowała się za szafę i patrzyła przez szczelinkę. Widziała jak przyleciało dwunastu sokołów, otrzęsły swoje pióra, przemieniły się w ślicznych kawalerów. Ci zasiedli jeść wieczerzę. Nazajutrz zamienili się znowu w sokoły i wylecieli. A panienka wyszła z kąta, pochodziła po pokojach, ale chciało się jej bardzo jeść. Przyszedł kucharz, znowu nakrył do stołu. Zjadła ona po parę łyżek rosółu

z każdego talerza i po kawałeczku mięsa. I tak przez jakiś czas jej się udawało. Ale razu jednego skubnęła tak, że jeden z kawalerów spostrzegł, że jego talerz jest niepełny i mówi: „Co to jest, mój talerz niepełny, a także mięso i chleb ponadkrajane”. Nareszcie wszyscy się obejrzel, że każdy był pokrzywdzony. Mówili więc do siebie, że tu pewno ktoś jest. Zaczęli wszędzie szukać; panienka stojąc za szafą mimo woli zakaszła, więc zaraz ją znaleźli. Bardzo się ona im wszystkim podobała, bo takiej piękności nigdy jeszcze nie widzieli. Najstarszy z nich z nią się ożenił, a drudzy kochali ją jak swoją rodzoną siostrę.

Zbliżał się nareszcie czas kiedy ich zakłęcie skończyć się miało, bo to byli młodzieńcy zakłęci w sokoły. Matka dowiedziała się, że jej córka tak jest szczęśliwa i pozazdrościła jej tego. Chcąc ją zgubić, przysłała jej zatrute pończoszki. Córka była bardzo rada z podarunku od matki, ale jak tylko pończoszki włożyła, padła nieżywa. Przyleciały sokoły i znalazły ją martwą. Przemieniwszy się jak zwykle w kawalerów, bardzo jej żalowali, kazali zrobić szklaną trumnę, tam ją włożyli i dopóki byli w domu, ciągle na nią patrzyli.

Ktoś im powiedział, że matka przysłała jej jakiś prezent, że zapewne ma go przy sobie i dlatego żyć przestała. Zaczęli ją zaraz rozbierać i jak tylko zdjęli pończoszki, natychmiast odżyła. Wkrótce kończyło się ich zakłęcie. Nie przemieniali się już więcej w sokołów i żyli wszyscy bardzo szczęśliwie.

Babcia czyta „Podania i bajki
ludowe zebrane na Litwie
staraniem Jana Karłowicza”
(wydanie 1887).

Narysuj swoją wersję gadającego lustra.

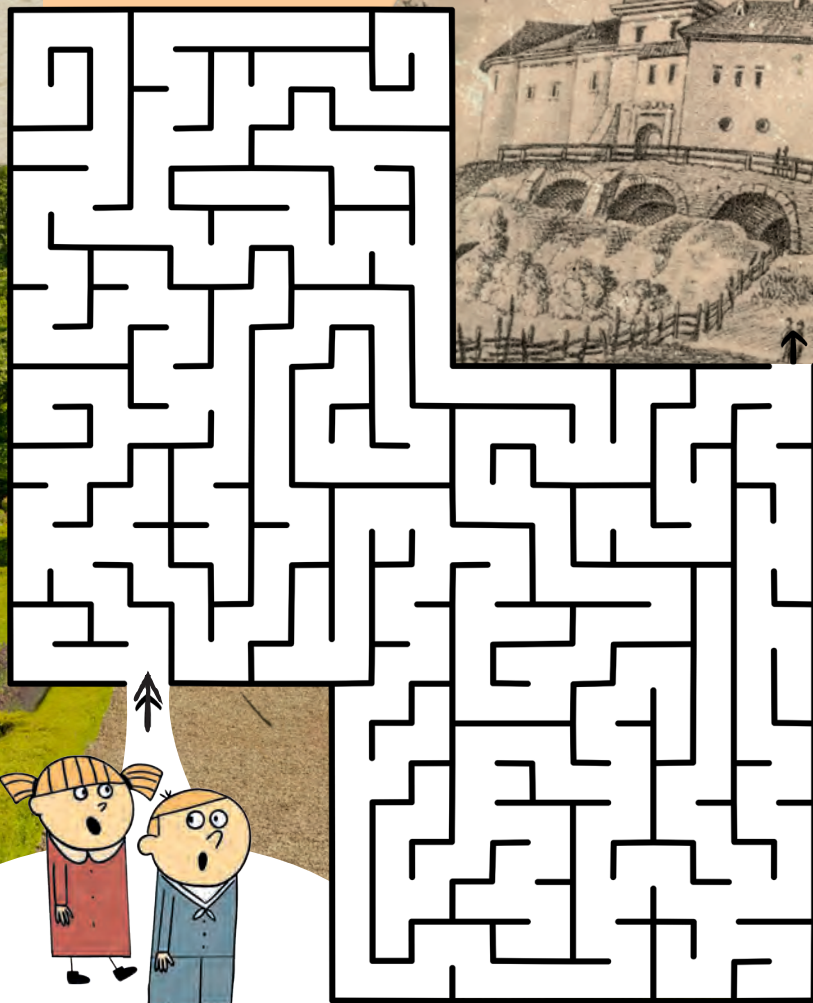
Miejsce na Twoją bajkę!

Możesz ją napisać lub narysować...

Labirynt

Znajdź drogę do zamku.

Wieniec księżarki W. Zuckerkandla w Złotej. Reprodukcyja wzmianki.

Sala Złota na zamku w Podhorcach.

Moja komnata

Narysuj swoją zamkową komnatę.

Instytucja nadzorująca:

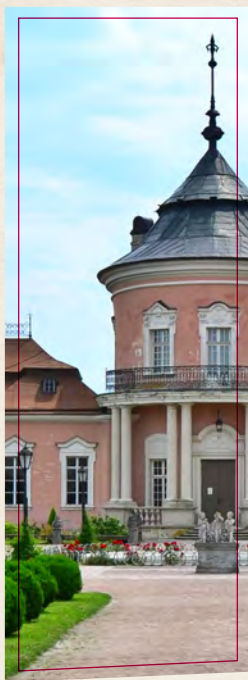
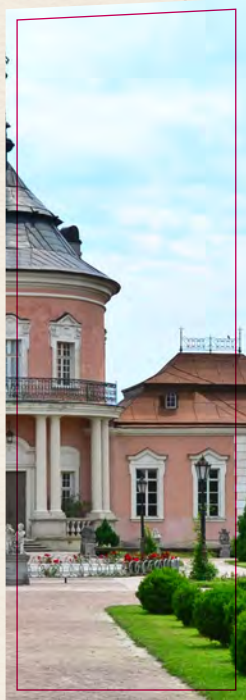
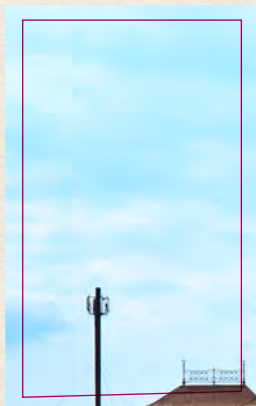
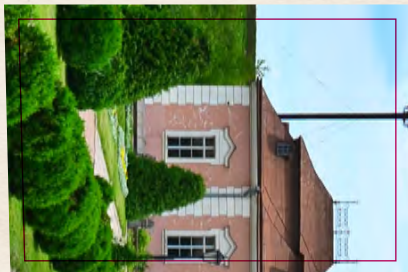
NARODOWY INSTYTUT
POLSKIEGO DZIEDZICTWA
KULTUROWEGO ZA GRANICĄ

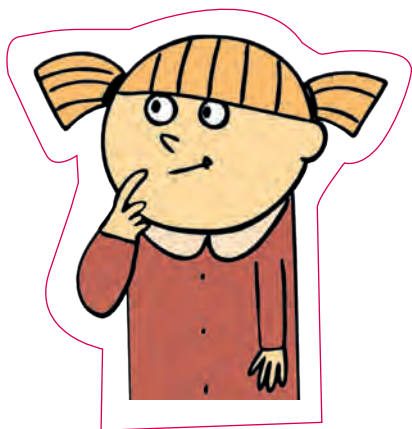
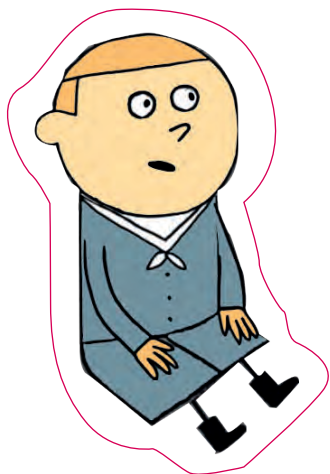
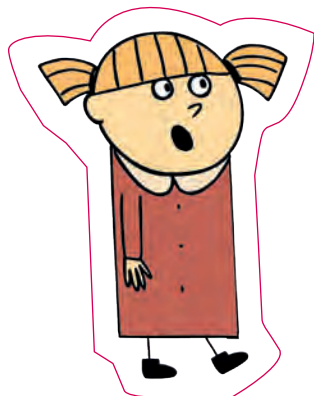
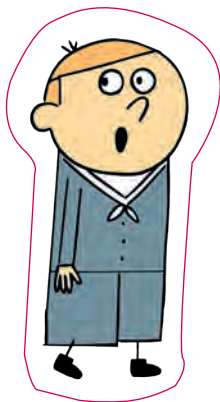
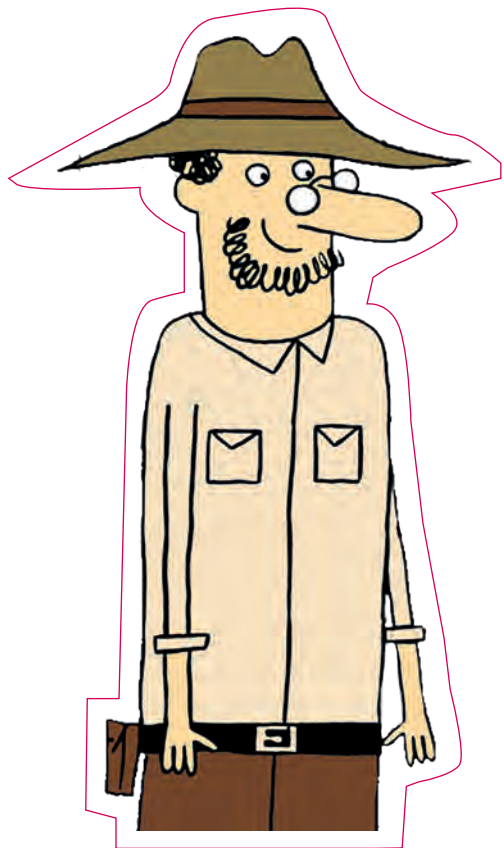
POLONIKA

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Naklejki

Pawilon chiński na terenie twierdzy w Złoczowie

Naklejki bohaterów.